

Poznajemy środowisko programowania Baltie – budujemy sceny

Uwagi:

- Temat 21*. do pobrania bezpłatnie i bez logowania:
  - dla nauczyciela – na stronie: https://www.migra.pl/wyszukiwarka_materialow w materiałach do podręcznika „Bit za bitem. Informatyka dla szkoły podstawowej. Klasa 4” w sekcji **Dodatkowe tematy** jako plik PDF pod linkiem Tematy 21-25 z programowania w środowisku Baltie
  - dla ucznia – na stronie [dlaucznia.migra.pl](https://www.migra.pl/dlaucznia)
- Tematy dodatkowe 21-25 z programowania w środowisku Baltie, można realizować zamiast tematów z programowania w środowisku Scratch (lekcje od 17 do 22 z propozycji rozkładu materiału) lub jako lekcje dodatkowe (jeśli je wygospodarujemy).

Proponowany czas realizacji tematu – 1 godz.

Przykładowe scenariusze

Lekcja 1. Poznajemy środowisko programowania Baltie – budujemy sceny

Wskazówki metodyczne

- Program Baltie służy do nauki programowania, przy czym w odróżnieniu od tradycyjnych środowisk programowania, w Baltiem program budujemy z elementów graficznych (przedmiotów układanych na scenie), które odpowiadają poszczególnym instrukcjom. Baltie udostępnia cztery tryby pracy: **Budowanie**, **Czarowanie**, **Programowanie (Nowicjusz)** i **Programowanie (Zaawansowany)**.
- W tym temacie uczniowie tworzą nowe sceny, ale również otwierają sceny z pliku w celu modyfikacji. Aby otworzyć scenę zapisaną w pliku, należy wybrać tryb **Budowanie**, a następnie opcję menu **Scena/Otwórz**.
- Na pierwszej lekcji dotyczącej programu Baltie uczniowie będą tworzyć obrazy (budować sceny), korzystając z prostego trybu pracy programu – **Budowanie**. W Baltiem uczniowie tworzą obrazy, układając elementy zwane przedmiotami w oknie programu nazywanym sceną. Uczniowie, tworząc obraz, nie używają więc narzędzi do rysowania, które stosowali w programie Paint. Dzięki pracy w programie Baltie uczą się posługiwania nowym programem edukacyjnym.
- Przedmioty umieszczone są na kartach, zwanych **bankami przedmiotów**. Nie ma potrzeby omawiania od razu zawartości wszystkich kart. Uczniowie rozproszą swoją uwagę i zamiast wykonywać ćwiczenie, będą przeszukiwać karty. Na początek wystarczy bank o numerze **0**. Dopiero wykonując kolejne ćwiczenia, uczniowie mogą samodzielnie szukać potrzebnego przedmiotu w pozostałych bankach.

- Nie należy wymagać od uczniów zapamiętywania, jakie przedmioty należy wybrać do rozwiązania danego ćwiczenia czy zadania. W czasie wykonywania ćwiczeń uczniowie powinni mieć możliwość korzystania z podręcznika. Uczniowie powinni również często korzystać z **Pomocy** dołączonej do programu. Należy ich do tego zachęcać, aby kształcili nawyk korzystania z **Pomocy**.
- Nauczyciel nie powinien pozostawiać uczniów samym sobie. Uczniowie powinni przede wszystkim wykonać wszystkie ćwiczenia zawarte w treści tematu, dopiero potem można im pozwolić na samodzielne poznawanie dalszych możliwości programu.

Dodatkowe pomoce dydaktyczne

Dla ucznia:

Materiały przygotowane w Strefie ucznia: <https://dlaucznia.migra.pl/>

Uczeń może korzystać z materiałów bezpłatnie, po zalogowaniu się. Kod dostępu jest taki sam jak do odwzorowania cyfrowego podręcznika. Nauczyciel pobiera kody ze strony wydawnictwa <https://www.migra.pl/cyfrowe-odzwierciedlenie-podrecznikow/>

Dla nauczyciela:

- Pliki do wykonywania ćwiczeń i zadań dostępne są poprzez wyszukiwarkę materiałów na stronie wydawnictwa MIGRA: https://www.migra.pl/wyszukiwarka_materialow

Uwaga: Te same pliki ćwiczeniowe są dostępne w strefie ucznia (podanej powyżej).

- Rozwiązania ćwiczeń i zadań oraz dodatkowe pomoce dydaktyczne dla nauczyciela dostępne są poprzez wyszukiwarkę materiałów na stronie wydawnictwa MIGRA: https://www.migra.pl/wyszukiwarka_materialow

Błędy i problemy uczniów

- Na początku uczniowie mogą mieć problem z posługiwaniem się programem Baltie, zwłaszcza ci, którzy nie mieli w klasach 1-3 zajęć z programowania z tym programem Baltie.
- Nie wszyscy od razu stosują kopiowania przedmiotów. Zamiast kopiowania kilkakrotnie umieszczają ten sam przedmiot na scenie.

Ćwiczenia

Ćwiczenie 1. – plik *T21_c1_dom_R.s00*

Ćwiczenie 2. – plik *T21_c2_negatyw_R.s00*

Należy stosować kopiowanie przedmiotów. Negatyw nie musi być obrazem symetrycznym (odbiciem lustrzanym) – patrz rozwiązanie w pliku. Ale zainteresowanym uczniom można polecić tworzenie negatywu symetrycznego.

Ćwiczenie 3. – plik *T21_c3_klomb_R.s00*

Należy stosować kopiowanie przedmiotów.

Pytania

Pytanie 1.

Scena w programie Baltie jest podstawowym elementem programów tworzonych w środowisku Baltie. Scena to prostokątna przestrzeń podzielona na 150 pól (ułożonych w 10 wierszach po 15 w każdym).

Pytanie 2.

Na scenie mieści się 150 przedmiotów.

Pytanie 3.

Program Baltie umożliwia trzy tryby pracy: **Budowanie**, **Czarowanie** i **Programowanie** (Nowicjusz i Zaawansowany).

Zadania

Zadanie 1. – plik *T11_z1_lew_R.sb3*

Odp.: scena ma wysokość $10 * 29 = 290$ pikseli i szerokość $15 * 39 = 585$ pikseli.

Zadanie 2. – plik *T21_z2_Baltie na spadochronie_R.s00*

Zadanie 3. – plik *T21_z3_negatyw1_R.s00*

Zadanie 4. – plik *T21_z4_symetria1_R.s00*

Zadanie 5. – plik *T21_z5_domino_R.s00*

Zadanie 6.

Należy dać uczniowi możliwość wykazania się kreatywnością.

Zadanie 7. – plik *T21_z7_symetria_R.s00*

Przedmioty użyte w tej kompozycji są umieszczone w banku **1**. Uczeń powinien stosować kopiowanie przedmiotów.

Lekcja 1. (temat 21.) Poznajemy środowisko programowania Baltie – budujemy sceny

Podstawa programowa

1. *Analizowanie, formułowanie i rozwiązywanie sytuacji problemowych z wykorzystaniem myślenia logicznego, abstrakcyjnego i komputacyjnego [...]. Uczeń:*
  - 2) rozwiązuje sytuacje problemowe ze swojego otoczenia, stosując podejście komputacyjne;
2. *Programowanie rozwiązań sytuacji problemowych [...]. Uczeń:*
  - 1) projektuje, tworzy i zapisuje w wybranym środowisku programistycznym pomysły historyjek [...];
3. *Rozwiązywanie problemów oraz tworzenie, analizowanie, przetwarzanie i udostępnianie informacji w postaci tekstu, danych liczbowych [...]. Uczeń:*
  - 7) zapisuje efekty swojej pracy lokalnie oraz w środowisku chmurowym

Wiedza i umiejętności		Treści, pytania, ćwiczenia i zadania z podręcznika	Uwagi o realizacji, formy pracy na lekcji, dodatkowe pomoce
podstawowe	rozszerzające		
Uczeń:	Uczeń:		
posługuje się programem Baltie w trybie Budowanie , tworząc sceny według poleceń podanych w ćwiczeniu; umieszcza przedmioty z Banków przedmiotów na scenie, usuwa przedmioty ze sceny, zastępuje i kopiuje przedmioty; tworzy negatyw sceny i sceny symetryczne	buduje sceny według własnego pomysłu; odnajduje dodatkowe możliwości programu Baltie, korzystając z Pomocy do programu	temat 21; ćwiczenia 1-3; pytania 1-3; dla zainteresowanych zadanie 7. Zadanie domowe Zadanie wybrane z zadań 1-6	filmy edukacyjne na kanale MIGRA – YouTube; ćwiczenie 2. – <i>T21_c2_negatyw.s00</i> ; ćwiczenie 3. – <i>T21_c3_klomb.s00</i> ; zadanie 5. – <i>T21_z5_domino.s00</i> <i>T21_z7_symetria.s00</i>

Cele ogólne

- Rozwijanie umiejętności analizowania problemów i korzystania z instrukcji podczas wykonywania zadań.
- Zapoznanie się z programem Baltie.

Cele szczegółowe

Uczeń:

- zapoznaje się z przykładowym problemem i analizuje sposób jego rozwiązania, korzystając z podręcznika,
- kopiuje przedmiot i przenosi go w inne miejsce,
- zastępuje przedmioty, usuwa ze sceny

Metody i formy pracy

- pokaz z objaśnieniem,
- metoda problemowa,
- praca z podręcznikiem,
- ćwiczenia praktyczne,
- samodzielna praca ucznia.

Środki dydaktyczne

- podręcznik,
- komputer z systemem operacyjnym Windows,
- program Baltie,
- projektor multimedialny/tablica interaktywna.

Przebieg lekcji

Cele edukacyjne:

- Poznanie sposobów rozwiązywania problemów z wykorzystaniem komputera.
  - Poznanie możliwości tworzenia obrazów (scen) z wykorzystaniem programu edukacyjnego Baltie.
  - Zapoznanie się z możliwościami sterowania obiektem graficznym (czarodziejem Baltie) na ekranie.
  - Poznanie zasad tworzenia programu komputerowego, w tym powtarzania poleceń, przy użyciu programu edukacyjnego Baltie.
  - Kształtowanie logicznego myślenia i wyobraźni twórczej.
  - Korzystanie z **Pomocy** dostępnej w programach.
1. Nauczyciel krótko omawia (korzystając z projektora) możliwości programu Baltie, zwracając uwagę na różne tryby pracy. Poleca uruchomienie programu i przejście do trybu **Budowanie**.
  2. Uczniowie zapoznają się z podstawowymi elementami okna programu, m.in. otwierają przykładową kartę z **Banku przedmiotów**.
  3. Nauczyciel (korzystając z projektora) wyjaśnia, w jaki sposób należy umieszczać przedmioty na scenie, usuwać je, kopiować i zastępować (omawia *Wskazówki przydatne przy budowaniu scen*).
  4. Uczniowie, korzystając z przykładu 1. i *Wskazówek*, wykonują ćwiczenie 1. Mogą narysować dom według własnego pomysłu. Nauczyciel obserwuje wykonywanie ćwiczenia i pomaga nieradzącym sobie uczniom.
  5. Uczniowie wykonują ćwiczenia 2. i 3., utrwalając sposób wykonywania różnych operacji w programie Baltie, m.in.: umieszczanie przedmiotów na scenie, kopiowanie i zastępowanie przedmiotów. Nauczyciel obserwuje wykonywanie ćwiczeń i zadania i pomaga nieradzącym sobie uczniom. Uczniowie zainteresowani wykonują zadanie 7.
  6. Uczniowie wykonują wybrane zadania sprawdzające od 1 do 6, sprawdzając poznane na lekcji metody.
  7. Nauczyciel podsumowuje zajęcia, zadając uczniom pytania kontrolne o poznane metody.

Notatka z lekcji

Podstawowym elementem programów tworzonych w Baltiem jest **scena**. Na scenie możemy umieszczać rysunki, w programie Baltie nazywane **przedmiotami**. Własne sceny tworzymy w trybie **Budowanie**.

Ocena

Należy ocenić uczniów za odpowiedzi ustne, bieżącą pracę na lekcji i rzetelne wykonanie ćwiczeń 1-3.

Zadanie domowe

Przeczytanie treści tematu 21., przygotowanie ustnej odpowiedzi na pytania 1-3.

Wybrane zadania od 1 do 6, które nie zostały rozwiązane na lekcji.